

[Kolbjørn.]

detailspørgsmålenes nærmere behandling i den følgende debat og under finansudvalgets gennemgang.

Sin endelige form har behandlingen af finanslovforslaget på det ændrede tidspunkt af samlingen næppe fundet. Måske burde det overvejes, om man på et tidligere tidspunkt end tredje behandling kunne føre finanslovforslagets afsnit for de enkelte ministerier frem til særskilt behandling og drøftelse i tingsalen. Det ville give offentligheden bedre lejlighed til at danne sig et billede af de saglige enkeltheder og til at følge disses behandling.

Også selve finansloven er i færd med at skifte ham. De bemærkninger, jeg har at fremføre efter en foreløbig gennemgang af forslaget digre bind, vil jeg gerne indlede med en tak til den højtærede finansminister. Min tak er ikke af politisk natur. Den gælder de skridt, der er taget til at forenkle finansloven og gøre det billede, den giver af statens påtænkte dispositioner, klarere og overskueligere. Når man i en årrække har måttet bruge en væsentlig del af sin tid til at granske denne lovs mysterier, er den tanke uvilkårligt til tider dukket frem: Behøver en finanslov at være affattet som en rebus?

Hvis man som jeg anser budgetkontrollen og skattebevillingsretten for kærnestykker i demokratiet, må man lægge vægt på, at lovene formuleres således, at ikke blot tingets medlemmer, men også offentligheden uden altfor stort besvær kan finde den oplysning, der er brug for. Dette må gælde, selvom skatterne hos os ikke bevilges på finansloven og langt den største del af de opførte udgifter er fastlagt ved særlige love eller andre beslutninger. En lille bog kan loven aldrig blive, dertil er statens virkefelt i dag for stort. Medens statens budget ved århundredets begyndelse i finansåret 1900—01 balancerede med 72,8 mill. kr. og endnu lige før sidste krig ved vedtagelsen af finansloven for 1939—40 var på 535,4 mill. kr., balancerer det forslag, vi i dag skal begynde drøftelsen af, med 4 343,7 mill. kr. Selvom man tager hensyn til, at pengeværdien er faldet og budgetternes opstilling ikke er ganske den samme, repræsenterer tallenes vækst dog en meget betydelig stigning i statens fak-

tiske udgifter og virksomhed. Der er i finansministeriet udført et dygtigt arbejde for at modernisere finanslovens teknik, og ministeren har frugtbargjort dette ved opstillingen af det foreliggende forslag. Det fortsatte reformarbejde i forbindelse med overvejelserne i det af tinget nedsatte udvalg angående tillægsbevillingsforslagets behandling og finansudvalgets arbejdsform vil forhåbentlig føre til en helt tidssvarende opstilling og arbejdsmetode.

Forenklingen giver sig udslag allerede i forslaget omfang. Det spænder over 2 290 spalter mod forrige år 2 487, altså en indskrænkning på ca. 200 spalter, som, såvidt jeg kan overskue det, ikke betyder, at forslaget rummer færre reelle oplysninger, men bl. a. skyldes, at en række forrentningsposter af rent formel natur er strøget. Det må også betyde en arbejdsbesparelse rundt om i kontorerne.

En række hovedpostparagraffer på finansloven er udgået og erstattet af andre, der under nutidens forhold har større betydning. Således har allerede § 1 ændret indhold. Så længe vi har haft en finanslov, er den blevet indledet med posten: Domænerne, nu findes denne betegnelse overhovedet ikke mere i den indledende oversigt til loven.

§ 1 optages, som det er naturligt, når man vil begynde med indtægterne, af disses dominerende poster: Skatter og afgifter. De indtægter og udgifter, som tidligere bogførtes under Domænerne, er nu at finde i § 4. Adskillige indtægter, idet dog skovvæsenet som en forretningsmæssig virksomhed er placeret under § 2. Egentlig ligger der mere end en regnskabsmæssig ændring heri; det er en konstateren af den store forandring, der er sket siden den tid, hvor statens økonomi i det væsentlige beroede på domæneindtægterne.

På samme måde er overkuddet af universitetets og de højere skolers fonds og klasselotteriet forsvundet som hovedposter på finansloven og placeret på mere underordnede pladser. Til gengæld er ministerier og departementer, som i dag spiller en væsentlig rolle, rykket frem på mere iøjnefaldende pladser.

I finanslovens § 2 har man søgt at samle de statsvirksomheder, der har forretningsmæssig karakter. Dette betyder, at enkelte